Tizenhatodik évfolyam. 24. szám. Kolozsvárt, kedd, január 29. 1895.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A belügyi programm.

Kolozsvár, jan. 29.

A Bánffy-kabinet belügyi minisztere Perczel Dezső, tegnapelőtt, vasárnapon megjelent Bonyhádon a választói között, s mint képviselő-jelölt, programmbeszédet mondott.

A mi az uj kormánynak a képviselőházi bemutatkozáskor előterjesztett programmjából a belügyi tárcza keretébe tartozó kérdéseket illetőleg meröben hiányzott, azt Perczel Dezső belügyminiszter az ő képviselőjelölti programmbeszédjében igyekezett kipótolni.

És e tekintetben nem tagadhatni, hogy a belügyminiszter, nem csak a belügyi kormányzat programmjáról, hanem a kormány egész munkatervéről igyekezett a választóit tájékoztatni.

El kell ismernünk azt is, hogy Perczel Dezső elég lelkiismeretes gondossággal igyekezett minden fontosabb kérdésre kiterjeszkedni, s azt mindenesetre érdeméül tudhatják be választói, hogy előttük részletes képét adta a kormány általános és a belügyi kormányzat specziális programmjának.

Beszédének első részében az egyházpolitikai reform körébe tartozó kérdésekről számolt be.

A második részben a közigazgatási reform tervezetét ismertette.

A harmadik részben a megoldásra váró többi belügyi kérdéseket: a közigazgatásnak jobbá és olcsóbbá tételét; a közegészség ügyének felkarolását, s nagyjában az agrár-socialis viszonyok megjavitását fejtegette.

Perczel Dezső kijelentései szerint a Bánffy-kormány a már szentesitett egyházpolitikai törvényeket abban a határidőben fogja végrehajtani, a melyet a törvény megállapit. A tekintetben pedig, hogy a törvény végrehajtása a kedélyek megnyugtatása mellett eszközöltessék — az uj kormány az elődje által tervbe vett módoktól eltérő eszközöket akar felhasználni.

Ezek szerint a polgári házasságról szóló törvényt az uj kormány a jelen év deczember havában fogja életbe léptetni, s hogy ez eszközölhetővé válljék, arra nézve Perczel azt az érdekes kijelentést tette, hogy a kormány már szeptember hó elsején megkezdi az állami anyakönyvvezetést még pedig a tanitók felhasználásával.

Az állami anyakönyveket tehát a néptanitók fogják vezetni.

Legkiterjedtebb része a beszédnek az, melyben a közigazgatás reformjával foglalkozik.

A beszédnek ezen részéből azt tudjuk meg, hogy a kormány a Szapáry-féle két szakaszos törvény nyomán elsősorban a vármegyei szervezetről és a községek rendezéséről szóló törvényjavaslatokat fogja a képviselőház asztalára letenni, másodsorban jönnek a városok rendezéséről, a közigazgatási biróságról. a fegyelmi eljárásról, a kuriának választási ügyekben való biráskodásáról szóló törvényjavaslatok a törvényhozás elé.

Kétségtelen dolog — Perczel Dezső nem fuvarkodott a kormány munkatervének és programmjának részletes megismertetésével és sok olyan kérdésre nézve nyujtott tájékoztatást, a melyek a kormány feje által elmondott beköszöntő beszédben még csak nagyjában sem voltak érintve.

Ámde, a mig érdeme az uj belügyminiszternek, hogy választói előtt őszintén előtárta a kormány terveit addig merőben hibás lépésnek tartjuk, hogy elsősorban a kormánynak a közigazgatás reformját illető általános politikai elveit egyáltalán nem érintette s csak szárazon nevezte meg azokat a törvényjavaslatokat, melyeket már az előző kormány is felvett a munkaprogrammjába.

Perczel Dezsőtől megvárhattuk volna, bogy legalább nagyjában megvilágitsa azon kormányzati politikai elveket, a melyeket a közigazgatási reform kérdésében követni, s a mely alapelvek szerint a magyar közigazgatási szervezetet berendezni kivánja.

Abból, hogy az uj belügyminister erre nézve semmi felvilágositást sem adott azt kell következtetnünk, hogy a Bánffy-kormány egyenesen csak folytatni fogja azt a politikát, melyet az előző kormány követett, és tovább fejleszteni azt az irányzatot, melyet a Wekerle kabinet kitüzött.

Az ellenzéki pártoknak tehát valójában az uj kormány belügyi programmjával szemben is ugyanazon magatartást kell követniök, mint az előző kormányéval szemben, vagy is mindaddig ellenezni azon közigazgatási politika érvényesülését, a mig azt a kormány nem fogja a nemzeti érdekek és a történelmi tradiciókkal öszhangba hozni.

L.

Politikai hir.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök és az udvar. Bécsi távirat jelenti, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma déli 12 órakor tette meg tisztelgő látogatását Rajner kir. herczegnél, félórával később pedig Károly Lajos kir. herczegnél, tisztelgett. Megelőzőleg a miniszterelnök látogatásokat fogadott. Előbb gróf Cziráky Béla külügyi osztályfőnök tett látogatást a kenczelláriai épületben a miniszterelnöknél, később gr. Széchen Antal udvari főmarsal látogatta meg br. Bánffy Dezsőt, a kivel — mint az O. É. jelzi, hosszabb ideig értekezett a politikai kérdésekben. A miniszterelnöknek sürü érintkezése gr. Széchen Antal udvari marsallal, arra mutat, hogy br. Bánffy Dezső bécsi időzését felhasználja az egyházpolitikai kompromisszium előkészitésére.

A t. Ház.

Budapest, jan. 28.

A közoktatási költségvetés tárgyalásának negyedik napján, lassan, nehézkesen indult meg a vita.

A képviselők csak kis számban voltak még jelen, mikor Sághy Gyula, a mai nap első szónoka belekezdhetett beszédébe, pedig már fél tizenegy óra is elmult, mert a napirend előtt Lukács László pénzügyminiszter nyujtotta be a Háznak két hónapi időtartamra szóló indemnity javaslatát.

Sághy Gyula hosszabban foglalkozott a katholikus autonomiával és egyes közoktatási kérdésekkel, a költségvetést pedig nem fogadta el.

Kammerer Ernő kulturális bajaink forrásaira mutatott rá, mire Okolicsányi László, a függetlenségi és 48-as pártnak ez a felette képzett tagja fejtette ki általános figyelem közben alláspontját a kultuszminiszter programmjával szemben. Nagyon behatóan érvelt a népiskolák államositása mellett és beszédje után az ellenzék minden részéről üdvözölték.

Szilágyi Dezső elnök — fél egyre járván az idő — szokás szerint öt perczre felfüggesztette az ülést. Az öt percz azonban oly hosszura nyult az elnök kifogástalan étvágya következtében, hogy éppen egyet ütött a t. Ház órája, mikor Bartók Lajos jegyző Hock János jegyzőtársát hivta fel szólásra.

Hock János összes tudását és egész valóját belevitte mai beszédébe. Egy helyen argumentumainak következménye, másutt a szivből jövő szavak meggyőző ereje által ragadta magával az egész baloldalt, maró szatirája által pedig, mig egyrészt elvtársait folytonosan jó hangulatban tartotta, addig Wlassics minisztert valóságos extazisba hozta.

A kultuszminiszter folyvást közbeszólott, mialatt idegesen készitette jegyzeteit.

Mikor pedig Hock azt a kérdést tette fel, hogy a miniszter elejti-e a felekezetnélküliséget, igen vagy nem, Wlassich Gyula egészen kipirulva jelentette ki:

— Ön után rögtön fel fogok szólani!

Hock pedig sietett befejezni beszédét, pedig meglátszott, hogy még sok mondanivalója volt. Meg is éljenezte az egész ellenzék, mikor kijelentette, hogy a részletes vitánál még egyszer élni fog szólásjogával, hogy közoktatási nézeteit kifejthesse.

A kultuszminiszter felemelkedett helyéről.

Perczel Béni kétségbeesetten nyomozgatta a villamos csengetyüket, de 15—20 kormánypárti honatyánál sehogy sem tudott többet összeharangozni és igy még külső hatás dolgában is nagyon szegényes volt Wlassics miniszter felszólalása.

Ámbár mindenki várta, hogy a miniszter határozottan fog felelni Hock Jánosnak, Wlassics Gyula mégis a kerülő utat választotta és ma sem mondott egyebet, mint programmnyilatkozatában és csak megerősitett mindenkit abban a feltevésben, hogy a Bánffy-kabinet a főrendekkel szemben az applikáció terére szándékozik lépni.

A kultuszminiszternek az a kijelentése azonban, hogy a kormány csak oly engedményeket fog tenni, hogy pl. felekezetenkivüliek kifejezése helyébe a kilépettek kitétel fog alkalmaztatni, közderültséggel találkozott a belügyminiszter tegnapi bonyhádi beszéde után.

Wlassics Gyula még röviden, de idegesen reflektált Hock egyéb mondásira is, mire az ülés egy negyed háromkor véget ért.

Perczel programmbeszéde.

Perczel Dezső, az uj belügyminiszter ma bonyhádi választói előtt programmbeszédet mondott, de ez a beszéd nem képviselői, hanem belügyminiszteri programmbeszéd volt, a minek azt különben maga Perczel is jelezte. Perczel beszédében, miután az egyházpolitikai törvények végrehajtásának a megállapitott időben való eszközlését bejelentette és az állami anyakönyvvezetésnek még ez év első felében való behozatalát igérte, részletesebben a közigazgatási reformról emlékezett meg és az ezzel kapcsolatos és elintézésére váró kérdésekről mondotta el véleményét és terveit.

Perczel beszédéről a következő távirati tudósitás számol be:

Bonyhád, jan. 27.

A bonyhádi szabadelvü párt mai értekezletén, a melyet az „Oroszlán“ vendéglőben tartottak meg, mondotta el Perczel Dezső belügyminiszter programmbeszédét. A miniszterért küldöttséget menesztettek, a melynek tagjai voltak: Kottely Géza, Engel Sándor dr., Döry Andor, Réder János. Perczelt, a ki Széchenyi főispán és Simontsics alispán társaságában érkezett meg a terembe, Moldoványi István üdvözölte, felajánlván neki ujból a mandátumot.

Perczel Dezső elsőbben is köszönetet mondott a jelöltségért, majd speczialiter a hatáskörébe tartozó kérdésekről szólt részletesebben.

Az uj kormánynak két alaptételét jelölte meg ezután. Az egyik: a kiegyezési alap változatlan fentartása és annak megvédése akár szükitése, akár tágitása ellen. A másik alapelv: hogy a kormány határozottan liberális értelemben kiván eljárni. Erre nézve utal a miniszterelnök kijelentésére, a melyben azt mondta, hogy Magyarországot másképpen, mint egész szabadelvü irányban, kormányozni lehetetlen. Ezeken kivül két főfeladat vár a kormányra. Az egyik a már szentesitett egyházpolitikai törvények végrehajtása; ezeket a kormány végre is fogja hajtani, még pedig a törvény által megállapitott határidőben. És a mi az anyakönyveket illeti, ebben a tekintetben ugy szándékozik eljárni, hogy az anyakönyvi kerületek megállapitása, elnevezése és a székhelyek kitüzése már az év első felében megtörténjék, hogy az anyakönyvvezetők már 1895. szeptember elsején megkezdhessék az állami anyakönyvek vezetését. Minthogy pedig az anyakönyvvezetői tisztségre a tanitói kart alkalmasnak, sőt bizonyos vidékeken nélkülözhetetlennek tartja, indittatva érzi magát a kultuszminisztert megkérni, hogy az 1869-iki törvény ama rendelkezését, mely szerint a tanitó közhivatalt nem viselhet, akkép interpretálják, hogy ez az anyakönyvvezetői megbizásnak ne szolgáljon akadályául.

Szól ezután a kötelező polgári házasságról szóló törvény végrehajtásáról. E törvényt deczemberben kell végrehajtani, az illető szakminiszter tehát, meg is fogja tenni az előleges intézkedéseket, hogy a törvény végre legyen hajtva deczemberben. Ez azonban nem történhetik meg a nélkül, hogy ne vezessenek állami anyakönyvvezetők már előbb anyakönyvek. A kormány ugy akarja a végrehajtást eszközölni, hogy a kedélyeket lecsillapitsa. A főrendiházban tárgyalandó két egyházpolitikai javaslatra nézve ugyanazokat mondja, a miket Wlassics mondott miniszteri programmja alkalmával.

Foglalkozik ezután a közigazgatási reform kérdésével.

Megemlékezik a lex-Szapáryánáról és ezzel kapcsolatban arról, hogy idáig csak a közigazgatási biróságokról szóló javaslat fekszik, mint kész tárgy, a ház asztala előtt. Ezt a javaslatot a kormány még a nyári szünet előtt kivánná törvénynyé emelni. Hiszi,

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. Január 29.

Egy 100 éves szerelmes levél.

Közli: **Dr. Pap Károly.**

Hogy a mult év nyarán holmi irodalmi ügyek érdekében kis Beregünk vidékein szélesebb körü kirándulásokat tettem, több érdekes-érdektelen apróságggal együtt akadt a kezem közé egy sápadt, rojtolt szegélyü régi levél is. Körülbelül félivnyi nagyságu, tartalmi külalakja könnyen lejtő verses forma, irásmódja tiszta, kerek betüs, mely egyenetlenül folyó soraiban tele beszédes mesével: — forró vágyról, aggódó reményről, örök hüségről. — Homlokán e két szó: Mező-Kaszony 1790. Igy hosszu száz éve hát, a mióta bujdokol kézről kézre, de mint a főnix madár, hogy mindig megifjuljon, — mindig melegitsen.

Régi dal, — régi dal, — régi szerelemről!

Sokan tán meg sem látták, föl sem vették volna, hiszen igénytelen semmiségnek látszik az egész, de én fölemeltem az avarból, szavam is van hozzá; mert ha édesen hatnak ránk a mult szinesebb emléki, ha minden mozaikját és betüjét szivesen megragadjuk, hogy oda illesszük emlékezésünk ködfátyol keretébe, mért ne mentenők meg az enyészettől e pusztuló rózsalevelet is?! — Történetében olyan az egész mint egy kis költemény: két szerelmes, már elporladt sziv románcza melynek ma sincs vége.

„Sugárzó és derüs emléke
Még a más világról is kisértget.“

Ha esetleg majd végig futnek rajta lapunk olvasói, előre kérem, hogy müitészi szemmel ne birálja senki: irodalmi becsü-e vagy nem? ne kutasson benne holmi poesist, hiszen a szerelem, melyről énekel, maga poesis! Lényege és kora kettős ellentétükkel mindenesetre érdekességet, az a szemernyi pir, mely akkor csak ébredező irodalmunk hajnalából rá is ráverődött, talán-talán még értéket is kölcsönöznek néki. Nem költő irta, világosan látszik, a mikor irta, akkor sem költeményként s nem is a nyilvánosságnak irta, csak a természet hangján szólott, mely kezdő prózájából szive dobbanásin rythmusba verődött, rimes sorokká kerekedett önkénytelen — üzenetül a lelke jobb felének.

Az bizonyosan megértette; s hogy az egésznek czélja valóban ennyi, a sorok végére tett „Kérem kedves hugom asszony, senkinek se mutassa“ megjegyzés nyiltan bizonyitja.

Itélje meg különben bárki, a hogy tetszik, annyi tény, hogy e kis levéltöredék érdekes tükördarab a mult tzázad érzelemvilágához, egy elhaló kiáltás Kármán örök emlékü **„Fannyjának“** korából. A mikor a müveltebb körökben föst és alant a manapság annyira hóditó naturalismus érzéki jelenetei helyett a tulságos pruderia (álszemérem) s az érzelgősség divatoztak; a midőn minden egyszerüen természetes dolgot is leplezni, minden szabadosabb mozdulat és kifejezés miatt pirulni kellett. (Egy férfi ing említése pl. uram bocsá' elég volt arra, hogy a szemérmes női közönség ájulásba essék és görcsöket kapjon. Szerencsére egy sem volt halálos!) A midőn a szépirodalmi termékek 90 százaléka a szenvedélyes és érzékeny szivélet képe volt, Francziaországban Rousseau Nouvelle Héloïsen, Németországban és nálunk pedig Goethe Werther keservje-in, és Kármán Fanni Hagyományain sirdogáltak. A midőn azt tartották, hogy az igaz szerelem emésztő tüz, mely boldogságot csak álomként festeget, mig a valóságban — minden engesztelést kizárva — martiromsággal végződik; a midőn majdnem minden „román“ ily egymás után epedő, boldogtalan szerelmesek sóhajaival és szentimentalis kitöréseivel volt tömve, s hőseiknek idétlen diktiózása teljesen elég volt arra, hogy a nagy közönséget a könnyhullatásig meghassa.

Valóban soha annyi zsebkendőt nem sirtak tele, mint a mult században!

(Na az aztán mellekes dolog, hogy a spanyol falak mögött az idealis olvasó dúsan kárpótolgatta elhullatott könnyeit, s kegyetlen regényeiknek sokszor igen kedélyes epilógnst rögtönözgettek; hogy családias jellegü összejöveteleikben az alsó és felső körök fiatalsága egyaránt lepkemódra üzhette a csókot, tréfát és kópéságokat, s hogy pl. a nők olajba festett mellképeik az általános „módi“ szerint annyira mellképekké domborultak — bár szűzi pirral arczukon — hogy a belőlök rögtönzött muzeumon talán a mai báli toilettes hölgyközönség is szemlesütve sietne végig.)

Ekkorból való ez a kis szerelmes levél, mit itt közlünk (egy beregmegyei előkelő család ősétől,) mely mind őszinte hangjánál, mind nemes hevénél fogva megérdemli, hogy a nyilvánosság elé hozzuk.

Ime egész terjedelmében:

Mező Kaszony 1790.

Kedves Drága Húgom Asszony!

Vöttem megköszönhetetlen kedves Ajándékát, de én egyebet nem tudok küldeni érette Szivemnek Hugom Asszonyhoz vonzó forró indulattyánál. Nem is irok egyebet, mert reszket a penna kezemben, hanem csak azt, hogy betses Személyének tiszteletére fogok lenni a jövő Vasárnap: egyébiránt tapasztalt szeretetibe magamat ajánlván, ezerszari csókolásom mellett maradtam Kedves Drága Húgom Asszonynak

Holtomig tisztelő
barátja
P..... Imre.

*

Óh bártsak most itt láthatnám
Ersuskámat megfoghatnám
Szivét szivembe zárbatnám
És ott egybe kaptsolhatnám
Ugy apolgathatnám*)
El nem szalasztanám
Meg mutatnám hűségemet
Hozzá én szeretetemet
Néki adnám mindenemet
Az én legféltőbb kincsemet
Ugy mint életemet
És az én szivemet
De im hogy elváltam tőle
Hogy haza jöttem mellőle
Gondoltam hirt is felőlle
Nem halhatok mert belőle
Kifogyott a hűség
Melybe volt édesség,
Távol legyen az tetőlled
Hogy az kifogyjon belőlled
Addig el nem válok tőlled
El sem is megyek előled
Miglen te hűséged
Meg nem erősséted,
Arra magamat igérem
Hogy fogadásomat tészem
Isten engem ugy segélyen
Rólad el nem felejtkezem
Sőt megemlékezem
Rólad édes szivem.
Ha pedig az Isten éltet
Meglátogatlak tégedet
Töltök el kevés időket
Magamhoz vészem szivemet,
Hogy veled élhessek
És egyesülhessek.
Házatok Isten megálgya
Javaival koronázza
Karjain hordozza
Bajból feloldozza
Éljél benne drága szép szüz
Égjen benned hozzám a tűz
Ne hagyjon el a szerentse
Máshoz tőllem ne téritse
Sőtt legyen állandó
És megmaradandó.
Virágozzon a te életed
Hozzám való szereted

*) Régi magyar szó = csókolgatni.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hogy ebben a kérdésben nem csak a szabadelvü párt, hanem pártkülönbség nélkül az elfogulatlanul gondolkozók legnagyobb része támogatni fogja a kormányt.

A mostani belügyi kormánynak az a feladata, hogy az 1891-ben kapott utasításnak eleget tegyen. E kérdésre nézve fölfogása az, hogy az a vita, a mely leginkább a körül forgott, hogy hol kezdessék a reform, felülről lefelé, vagy alulról felfelé, a vármegyéken e, ugy, a mint azt Szapáry gróf kezdeményezte, vagy pedig megforditva a községek szervezetén, meglehetősen irrelevans és minden gyakorlati haszon nélkül való.

A fő az, hogy a reformot meg kell csinálni, még pedig ugy, hogy mindjárt az első alkalommal teljes képet kellene adni az egészről. Kijelenti ezután, hogy egyidejüleg fogja elkészíteni s a nyilvánosság elé bocsátani ugy a vármegyei szervezetről, mint a községek rendezéséről szóló törvényjavaslatot, (Élénk helyeslés.) az előbbibe foglalván bele az adott utasításnak, de a dolog természetének is megfelelőleg, az önkormányzatról, mely attól elválaszthatlan és közigazgatási bizottságokról szólót. (Élénk helyeslés.)

Elő fogja terjeszteni a városok rendezéséről szóló javaslatot is, nehogy az a vád érje a kormányt, hogy ezeket az ügyeket hatalmának növelése szempontjából az államositást csakis a kormány omnipotenciájának megteremtéséért akarja létesiteni, be fogja terjeszteni a fegyelmi eljárásról szóló javaslatot is.

Védekezett azután az ellene hangoztatott ama vád ellen, hogy ő ellensége a vármegyének. Hogy a vármegyék államositása szükséges, azt már a magyar parlamentárizmus megteremtői 1848-ban belátták és törvénybe iktatták és 1867 óta a törvényhozásnak az képezte föladatát, hogy ezt egyes intézkedésekkel megközelitse. Azt hiszi, hogy a sziv érzelmei által befolyásolt municzipálistákat kivéve, a közvélemény a vármegyék államositása mellett foglal állást.

Szükségesnek tartja az államositás mellett, egészséges vármegyei önkormányzati élet létesitését is. Nálunk — ugymond — jelenleg önkormányzati életről beszélni alig is lehet. Tudjuk, hogy az önkormányzat miből áll, röviden abból áll, hogy: a megye határoz, a miniszter dönt. Az a véleménye, hogy adjuk meg az önkormányzatnak, amire szüksége van, de ne adjunk neki semmivel se többet. A kormány a törvényjavaslatnak ezt a részét olyképpen akarja megállapitani, hogy abban egy életképes és valódi tartalommal brró önkormányzat alapjait rakja le.

A vármegyék rendezéséről és az egyéb közigazgatási kérdésekről szóló törvényjavaslatokat azért akarja a fegyelmi eljárásokról szóló javaslattal együtt előterjesztni, mert ez egyike azoknak a garancziális javaslatoknak, amelyeknek a megalkotása nélkül az akkori ellenzékből még azok sem akartak az államositás törvényre emeléséhez hozzájárulni, akik k lönben az államositás elvét pártolták.

Szükségesnek tartja a fegyelmi eljárásnak olyan szabályozását, hogy a fegyelmi büntetések legsulyosbika a hivatalvesztés és a hivataltól való végső fokon ne a miniszter, hanem egy teljes, a függetlenség minden attributumával felruházott biróság mondja ki?

A garancziális javaslatok közül, arra nézve, amelyik már azon stádiumba jutott, hogy azzal a képviselőháznak szakbizottsága is foglalkozott, érti a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslatot, mely szerint a választások érvényessége felett a független biróság fog itélni, mert ebben igen sok czélszerü intézkedés van, a kormánynak az az álláspontja, hogy azt mint öröklött dolgot, de nem csupán cum beneficio inventarii, hanem teljes egészében magáénak vallja (Eléuk helyeslés) és ezért azon lesz, hogy az minél előbb a törvényhozás elé terjesztessék.

Szól azután arról, hogy a közegészségügyi és az alföldi munkáskérdéseket legjobb belátása szerint, a közérdek szempontjából kivánja megoldani.

Foglalkozik ezután a közgazdasági kérdésekkel. A kormány kibontakozást keres a jelenlegi sulyos közgazdasági helyzetből. A gabonaárak emelkedését kivánja a kormány, a szőlők rekonstrukcióját is, erről már közelebb konkrét értesüleseket is szerezhetnek.

Szól azután az állatbiztositásról és itt szóról-szóra a következőket mondja:

„Hogy ebből“ minő előnyök háruland nak az országra, ennek ecsetelése fölülmulná mai beszédem keretét, hisz ez a járás, a mely az egész országban azon ritka járások közé tartozik, a melyek oly marhaállománnyal rendelkeznek, a melyek hirneve régóta meg van állapitva, leginkább fogja aprecziálni tudni azt, hogy a törvényhozás a kérdés rendezésével foglalkozik.“

A pénzügyek terén a kormánynak azt a feladatát, hogy a nem könnyen és nem is csekély áldozatokkal pár év óta létrehozott egyensuly a háztartásban és ez által megállapitott hitelképességet teljes mértékben fentartsa (Élénk helyesiés), hogy a volt kormány nagynevü elnökétől, Wekerle Sándortól (Élénk eljenzés) örökségképp átvett és az egyes adók reformjára vonatkozólag megindított munkálatokat folytassa, befejezze és az előmunkálatok bevégzése után a törvényhozás által megoldásra juttassa, hogy a valuta rendezése iránt megkezdett müveletek azon az alapon, azon fonalak felvételével, mint ez eddig is történt, felvegye és a viszonyok által engedett lehetőség szerint a czél eléréséhez közelebb vigye.

Miután még röviden szól a közoktatási és az igazságügyi miniszterek irányelveiről, befejezte beszédét. Elfogadja a jelöltségét.

Ezután Döry Dénes pártelnök, a szabadelvü párt hiveit kitartásra buzditotta.

A néppárt megalakulása.

Budapest, jan. 28.

Gróf Esterházy Miklós Móricz Esterházy-utczai palotájának fényes termében ma tartotta meg a néppárt alakuló értekezletét. A meghivókat erre az értekezletre gr. Esterházy Miklós Móricz, ez ismert nevü aristokrata bocsátotta ki, s főurak, udv ri méltóságok, a katholikus egyház nagyjai jelentek meg, számra vagy kétszázan a néppárt alakuló értekezletére. A kik a mai értekezleten jelen voltak, hogy a politikai zászlók közé emeljék a néppártnak a katolikus gyüléseken kibontott s már választásokon is szerepelt zászlóját majdnem kivétel nélkül az egyházpolitikai ellenzék akcziójából ismeretesek, a főbb tényezői voltak a nagygyüléseknek.

Igy a notabilitások közül: gr. Zichy Nándor, Apponyi Géza, Zichy Vladimir, Zichy János, herczeg Odescalchy Livius, Cziráky Antal, Batthyány Iván, Csekonics Endre, Hunyady Imre grófok, Rakovszky István kir. kamarás, Szentiványi Zoltán, Smekál Zoltán, Holdházy cz. püspök, Pongrátz Ágost gróf kanonok.

A katholikus néppárt — mert e megjelöléssel szerepelt a székesfehérvári nagygyülés óta a gróf Esterházy Miklós Móricz és Zichy Nándor vezetése alatt — ez alakulás a mai értekezlettel eltünt a létezők sorából és helyett adott a „Néppárt“-nak, a mely elnevezést az értekezlet elfogadta.

A megjelenteket Eszterházy Miklós Móricz gróf üdvözölte, jelezve az összejövetel czélját és hangsulyozta annak bizalmas jellegét

A vita először a párt czime körül forgott és az értekezlet megállapitotta, hogy a párt czime: Néppárt. A „Katholikus“ jelző elhagyatott előre, mert a néppárt felekezeti különbség nélkül óhajtja maga köré csoportositani a keresztény Magyarországot. Ezután vita tárgyává tétetett, hogy a párt, mint parlamentáris politikai párt, kimondja-e, hogy a 67-es alapot fölveszi programmjába?

Az értekezlet többek hozzászólása után gr. Zichy Nándor resüméjére csaknem egyhangulag kimondotta, hogy a 67-es alapot elfogadja. Ezután a részletes programm kidolgozására bizottságot küldtek ki, mely a délutáni órákban ül össze és a programmtervezetet a holnap délelőtt tartandó folytatólagos értekezleten mutatja be.

A délelőtti vitában részt vettek: Wildfeier (Szepes), dr. Marsovszky (Tabájd), dr. Major (Székesfehérvár), dr. Hajdu (Budapest), dr. Hortoványi országgyülési képviselő (Budapest), Mammuzich prépost (Szabadka), Drescher Béla ügyvéd (Baja), Molnár apát (Komárom), Rakovszky kamarás, Zichy Vladimir gróf, Mócsi Antal (Kalocsa), Buziás gyógyszerész (Ungvár), Schlegel kanonok (Győr), Csernoch kanonok (Esztergom), Mika ügyvéd Komárom), gr. Appnyi Géza (Hőgyész,) dr. Csillag (Budapest), Barabás Albert lapszerkesztő (Győr), gr. Zichy Nándor.

A felszólalók többsége a legnagyobb határozottsággal nyilatkozott a közjogi alap mellett. Voltak azonban, a kik szükségesnek vélték szabad ajtót hagyni a függetlenségi pártbeliek számára s ezért a programban vagy mellőzni, vagy nyilt kérdésnek hagyni a közjogi kérdést. De a fölszólalók is alárendelték nézetüket a többségnek.

A közuti vasut és a hatóság.

Kolozsvár város hatósága a következő rendeletet intézte a vasut igazgatóságához:

Ugy közvetlenül hatóságainkhoz beadva, mint általában a közönség köréből a k. közuti vasut vállalat ellen oly sok panasz merült fel kiváltképen a szakismeret hiján való forgalmi és közlekedési vezetésért, hogy Tanácsunk ezuttal kénytelen a legszigorubb felelősség terhe alatt utasitani Czimedet, mint a nmlt kereskedelmi miniszter ur 85·234 sz. a. 1892. január 15-én kiadott Engedélyokiratának az üzlet kezelés szempontjából kiadott rendelkezése 1. pontja értelmében a részvénytársulat által bejelentett felelős üzletvezetőt a következő rendelkezések pontos betartása iránt:

1. A közuti vasut az üzletvezetés tekintetében köteles lévén a hivatott számu engedélyokirat 3. §-ban megjelölt törvényhez, rendeletekhez, a később alkotandó szabályokhoz és utasitásokhoz és a várossal kötött szerződéshez tartani magát, utasitjuk ezek pontos betartására, mert a fennforgó panaszok következtében azok rendelkezéseinek legkisebb áthágása esetén a legszigorubb eljárás fog bevezettetni.

2. Tekintettel arra, hogy többszöri panasz következtében tett figyelmeztetések daczára a vonatok sebessége az ut és utcza kereszteződéseknél és ott, a hol a szabad kilátás akadályozva van, nem mérsékeltetik akként, hogy a vonatok szükség esetén azonnal megállithatók legyenek (Eng. 4 pont) tekintettel arra, hogy e miatt már is több szerencsétlenség fordult elő s tekintettel arra, hogy a Hardy-féle gőzfék használatát következetesen elmulasztják az alkalmazottak:

A., a szerződés 4. pontja értelmében kötelességévé tesszük a Részvénytársaságnak, hogy három nap alatt jelen rendelet vételétől a jelenleg alkalmazottakon kivül alkalmazzon 6, a vasuti üzletszabályzat értelmében vizsgának alá vetendő pályaőrt, még pedig:

a., egyet a főtéri megálló helyen a Dávid-féle házzal szemben lefektetett váltóknál.

b., egyet a belmonostor-utcza és főtér szögletén.

c., egyet a hid-utcza és főtér szögletén.

d, egyet a Páris- és Sétatér-utczák összeszögelésénél, a Bel-monostor-utczában.

e., egyet a Szappan-utczának a Belmagyar-utczában torkolásánál.

f., egyet az alsó-kereszt utcza és Szentpéteri-templom közötti vonalon.

B., Ezeknek az őröknek kötelességük leend a vonat jövetelét a vasuti üzletrendtartás és a rendőrkapitányi hivatal által adandó utasitás szerint pontosan előre jelezni, s az által az ott járó-kelőket a vonat közlekedésére figyelmeztetni.

C., A megállapitott és a rendőrhatóság által közlendő jelzésmódot tartozik a részvény-társaság három nap alatt falragaszok utján általános tudomásra hozni.

D., A pályaőrök neve a rendőrfőkapitány urhoz a beállitáskor három nap alatt, későbbi változás esetén azonnal bejelentendő.

E., A Hardy-féle gőzfék minden vonatnál állandóan müködésben tartandó. Ennek elromlása esetén ugy a mozdony, mint az illető kocsi a forgalomból kivonandó, mindaddig, mig helyre nem állittatik.

F., Az engedély okirat 8 pontja értelmében a személyszállitó vonatokat tologatni, vagy tólni nem szabad, mivel pedig a jelenlegi gyakorlat szerint a Magyar-utczából jövő vonat minden alkalommal a főtéri szárnyvonalra tolatik, a visszatolás e rendelet vétele után azonnal megszüntetendő.

3., Tekintettel arra, hogy a vonatokat használó közönségnek sok kellemetlenséget okoz, sőt veszélyes is, nagyobb podgyászdaraboknak a személyvonatokon való szállitása, jövőre csak akkora podgyászt szabad a személykocsikba felvenni, mekkora az utas ölében, a nélkül, hogy a mellette ülőknek alkalmatlanságot okozhatna, elfér. Nagyobb podgyászt a vonatkisérő személyzetnek a kocsikba felvenni, vagy felvételét megengedni tilos.

4. Mivel a megállapitott dijszabály tételei tanácsunk engedélye nélkül a szerződés 6 pontja értelmében nem változtathatók meg s daczára ennek a tanács engedélye nélkül a 3 kros II. oszt. gyermek-jegyek a forgalomból önhatalmulag kivonattak, kötelességévé tesszük a czimnek, hogy a II. osztályon utazó s 10 éven aluli gyermekek részére a 3 kros menetjegyek azonnal kiadassanak.

5., Mivel az 1894. október 1-én életbe léptetett menetrend a gyakorlatban a közönség érdekeinek nem felel meg, felhivjuk a t. czimet, hogy az 1895 évre érvényes menetrendet jóváhagyás végett nyolcz nap alatt tanácsunkhoz terjessze be.

6, Tekintettel arra, hogy a közuti vasut mozdonyainak szállitó képessége a hajózási és vasuti m. kir főfelügyelőség által megállapittatott ugyan, de daczára ennek, több izben szerzett tapasztalat szerint a mozdonyok tulterheléssel közlekednek, a mi kiválóképen a hidutczai kanyarulat emelkedésénél igen gyakran szükségessé tette, hogy a csekélyebb vontató képességet a megnem engedett tulfeszitett gyorsasággal pótolja s igy csak a rendellenes uton képes a Főtérre feljutni, tekintettel arra, hogy ezáltal egyfelől a menetsebesség annyira fokoztatott, hogy az azonnali megállás teljesen ki van zárva, másfelől a forczirozott tüzelés közben a pirozén nem éghetvén el teljesen s az engedély-okirat 11 pontja ellenére a gőzkiömlés sem volt mérsékelhető figyelmeztetjük a vállalatot, hogy jövőre a mozdonyoknak tulterheléssel való közlekedése esetén egyfelől a közbiztonság és testi épség veszélyeztetése miatt a rendőrhatóságnál, másfelől a vasuti üzlet-rendtartás áthágása miatt a hajózási és vasuti főfelügyelőségnél az eljárást bevezettetjük.

7., Tekintettel arra, hogy a városi nagy vashid legnagyobb megterhelésére a kereskedelmi miniszter a mozdonyok engedélyezése alkalmával kiadott rendeletében megállapitotta, hogy a hidon 2 mozdony és három kocsinál nehezebb vonatoknak nem szabad közlekedni, mert ez által a hid tulterheltetnék, s daczára ennek, a közuti vasut ezen sulyt jóval meghaladó tehe vonatokkal közlekedik a hidon át, jövőre e szabálytalan eljárást a leghatározottabban eltiltjuk s egyszersmind felhivjuk a vállalatot, hogy a vashidnak a pályatest alatt levő csavarjai meghuzásáról az üzletrendtartás értelmében felvett időszaki jegyzőkönyvet Tanácsunkhoz három nap alatt terjessze be.

8. Figyelmeztetjük a részvénytársaságot hogy mivel a közuti vaspálya minimalis, 50 méter átmérejü kanyarulatokkal épült, 4 méternél nagyobb tengelytávu kocsikkal közlekedni tilos.

9. Tekintettel arra, hogy a lefuvarozott legnagyobbrészt fék nélküli teher kocsik a rakomány leszedéséig gyakran a nyilt pályán hagyatnak, a minek veszélyes voltát több szerencsétlenség bizonyitotta, utasitjuk a vállalatot, hogy a város belterületére bevonatott teherkocsik mellett, mindig mig a rakomány le nem szedetik, állandóan kocsi ört alkalmazzon, estve (az utczai lámpák felgyujtásakor) a kocsit elől-hátul jelző lámpással lássa el, a rakomány leszedése után pedig azonnal s állittassa el.

10. Tekintettel arra, hogy a vonatkisérő személyzet azon csak azért van a személy vonatokon alkalmazva, hogy a viteldijakat beszedje, hanem a közönség testi épségére is tartózik ügyelni, s tekintettel arra, hogy egy ember már egy személyszállitó kocsinál is fokozott figyelemmel kell az utazók közbiztonságára ügyeljen, több kocsira ügyelni pedig teljes lehetetlenség — jövőre minden személyszállitó kocsira külön-külön, — egyenruhával ellátott kalauz alkalmazandó.

Végül értesitjük a Részvénytársaságot hogy ezen rendeletünk végrehajtásának pontos ellenőrzésére utasitottuk a rendőrhatóságot.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsa 1895 jan. hó 25-én tartott üléséből.

Albach Géza
polgármester.

Városi közgyülés.

Kolozsvár, jan. 29.

A közmunka és a 4 szakbizottságra beadott szavazatok összeszámlálását (514) tegnap délelőtt végezte be a szavazatszedő bizottság dr. Finály Henrik egyetemi tanár elnöklete alatt.

A szombaton elhalasztott közgyülés e miatt tegnap délután folytattatott és befejezést is nyert.

A milyen nagy volt az érdeklődés szombaton, ép oly csekélyre olvadt az le tegnap.

A városi képviselők közül csak **ketten,** Szabó Sámuel és Sándor József jelentek meg, kik előtt az elnöklő polgármester kihirdette a következő választási eredményt.

Közmunka bizottság tagjaivá választattak:

Benigni Sámuel, Bucsi József, Melitskó Frigyes, Pákey Lajos, Póczy Mihály, Reményik Károly, Szvacsina Géza, Gámán Zsigmond, Bak Lajos, dr. Purjesz Zsigmond, Czakó Lajos, Dorgó Albert, Hátsek Antal, Merza L. Debreczeny Balázs, dr. Haller Károly, Endstrasszer Benedek, Gergely Ferencz, Nagy Lajos.

Egyforma (50) szavazatot kaptak; dr. Finály Henrik, dr. Góth Manó és Varga Dani. E három közül egy tag a jövő városi közgyülésen fog megválasztattni.

I. Jogügyi bizottságba megválasztattak:

Benel Ferencz, Dóbál Antal, Dorgó Albert, dr. Fischer Lajos, Gajzágó Manó, Incze

---

Legyen a te szüzességed
Istened előtt mentséged
Éljünk hát mindketten
Éltessen az Isten
A ki e verseket irta
Pennáját is alig birta,
Sóhajtását ide szórta
Hogy jegyesét nem láthatta
Csókkal koronázta
Avval be is zárta.

*

Kérem kedves Hugomasszony, senkinek se mutassa.

Ennyi az egész.

Lényegében, mint a versek elé tett néhány bevezető sor mutatja, válasz a választott valamely „megköszönhetlen kedves ajándékára“, mely alkalom is egyuttal a levéliró forró szivének kiöntésére: örök hüség fogadásról, mihamarább való egyesülésről, fölcziczomázva fogadásokkal, megpecsételve ezerszeri csókokkal. Hangja, stylja egyszerü, valami magasabb szárnyalóbb gondolat éppenséggel nincs benne, de tiszta és édes, mint a forrás vize, sőt érzései keresetlen folyásába mintha bele bele rezdülne kora vallásos kedély-világának zsoltáros fohásza, igy énekelve fölgerjedésében:

Házatok Isten megálgja
Javaival koronázza,
Karjain hordozza,
Bajból feloldozza.

Versalakjalakja a mult század rythmikájához hasonlitva némi szokatlanságot tüntet fel, a mennyiben nem egymás alá, hanem után irja a rimelő sorokat, melyek össze csengésükben szintén nem az akkortájt divatos négyes, hanem a hatos sorokat nyujtják, ugy azonban, hogy uralkodó rimeik néha-néha az utolsó kettőben más nemübe csapnak át, ily módon is emelvén a sorok muzsikáját.

* * *

Az a boldogságról reszkető kéz, mely a „pennáját is alig birta“ Isten tudja mióta pihen már; szerelmes sziveiknek forró óhaja, hogy „Éljünk hát mindketten — Éltessen az Isten“, be is telt, el is mult, mint a délibáb. Nem maradt föl más belőle, csak ez ódon, fakó levél, mint a sirból visszatérő fény, egy eltévedt sugárszál a kiégett napból. Ez is elég! Mi, a kiknek szive föl tudja magába fogni — fölver rája, az ezüst füstös fők közül is talán majd akad egy-kettő, ki elolvasása után utána mondja a költővel, hogy:

„Ah! miért is élünk szeretünk,
Ha a mikor napunk letünt,
Annyi fény sem mosolyg vissza rája“

Mint e száz éves levélke sóhajtása!

Ez illeti meg, e szivből származó — a szivből származottat!

Klára.

— Angol regény. —

A DÓRA szerzőjétől.

Az „Ellenzék“ számára forditotta: **AMICA.**

III.

(Folytatás.) (10)

— És azok jól fognak neked állani Jól választottál, valóban az a karakter tökéletesen illik hozzád! — kiáltá Wentworthné szenvelgett lelkesedéssel. Én mindig azt mondom — nemde Alan? — hogy te a modorodban és megjelenésedben — és minden tekintetben — inkább hasonlitasz a franczia, mint az angol leányokhoz. Nem tudom elképzelni, hogy a családunkban kihez ütöttél! Ugy tehát márkiné leszel, selyem brokádot viselsz és gyémántokat s hajporos hajat! Mily pompás! Mellesleg legyen mondva édesem, tegnap Lacynéval találkoztam. A jövő héten egy vendéget vár, egy amerikai ladyt és azon tünődött, ha vajjon a meghivást leszel-e szives a vendégére kiterjeszteni?

— Minden bizonnyal! A meghivó jegyet rögtön elküldöm neki, — mondá Klára készséggel.

— És te Alan, ugy-e az önkényt értetődik, hogy eljösz? — kérdé sir John tréfás tekintettel nézve az ifju komoly arczára.

Alan megrettent egy kissé e kérdésre.

— Szivesen eljönnék, ha időt tudok arra szakitani, s ha Klára megengedi, hogy a rendes esteli szalon ruhámban jelenjek meg - volt a válasz. Ön tudja, hogy én nem sokat adok a bálokra; s főleg a jelmez-bálokra.

— Ej, bolondság, el kell jönnöd! Sógorasszony — folytatá sir John Wentworthnéhoz fordulva — ugy-e nem látta az uj rózsánkat? A legszebb szinü, a mit képzelni lehet — narancs szinbe átmenő halvány lazac szinü, bibor szegélyzettel. Engedje, hogy megmutassam.

Sir John udvariasan nyujtotta a karját Wentworthnénak, a mint a fövényes uton tovább mentek. Alan Klárára nézett, s megdöbbent a leány arczára jött változáson. Minden derü eltünt arról; szürkés szint váltott és megnyult, s a hosszu szempillák alatt a szemek sötéteknek és zavarodottaknak látszottak.

— Klárcsi, mi a bajod? — kérdé az aggály és meglepetés vegyülékével hangjában.

A leány mosolyt erőltett az ajkaira, de nem nézett Alanra midőn válaszolt, s kezei reszkettek.

— Alan, hiszel az elősejtelmekbe — kérdé remegő hangon

— Nem én, nem vagyok olyan bolond! Édesem. az elősejtelmek a rendetlen emésztés, vagy a rosz máj következményei — válaszolá Alan nevetve.

— Bizonyosan tudod?

— Egész bizonyosan! Mi az Klára? Miért kérded?

Klára összeszoritotta a kezeit. Oly különösen nézett a cousinjára s örömtelenül nevetett.

— Mert előérzetem van, hogy tizenkilenczedikén — az én születésem napján, valami borzasztó dolog fog velem történni — válaszolá Klára Egész addig a napig minden oly derült napfényes és élvezetes előttem; de azontul csak sötétséget, és szomoruságot látok. Ugy érzem, mintha e hó tizenkilenczedikén miden örömöm és boldogságom bevégződnék. S midőn azontul próbálok látni, sürü felhő látszik emelkedni előttem, s zürzavar és sötétség tölt be mindent!

Alan, mit jelent ez? Nekem soha sem volt ily különös érzésem eddig. Te tudod, hogy én nem vagyok képzelődő és ideges, mint némely leányok. Alan, mit jelent ez?

Alan, orvosi szempontból nézve a dolgot csak nevetett a mint a leányra nézett.

— Azt jelenti édesem, hogy az utóbbi időben nagyon sok kerti mulatságban és tennis játékban vettél részt, hogy több fagylaltot ettél, több pezsgőt és klarettet ittál, mint a mennyi e meleg időben egészségedre szolgált, — mondá Alan.

Engedd az üteredet megnézni. Igen, ugy van, a hogy gondoltam; gyorsabb, mint kellene, hogy legyen és rendetlen. És most mutasd a nyelvedet.

De már ezt tenni kereken megtagadta Klárika. S hajlandó volt egy kis nehéztelést érezni, hogy azok a baljóslatu előérzések, melyek egy idő óta kisértették, Alan által oly kicsinylő megvetéssel, csak mint a máj és emésztés által okozott bajok, lettek mellőzve.

Klára nevetett s elrántotta a kezét Alantól.

— Majd bizony olyan nevetséges dolgot nem fogok cselekedni! — mondá élesen. Azt gondolná az anyád, hogy veszekedtünk, s hogy én, a hogy a gyermekek a nyelvkiöltésre mondani szokták -- csufolódtam veled s teljesen és örökre kiesném a grácziájából. Nézd, végre itt jön Cecil a szilvákkal. Bizonyosan azt várta, hogy jól megérjenek!

A Klára borult kedélye épen oly gyorsan eltünt, a hogy jött. Vendégeinek a hátra levő ott létük alatt ismét vidám volt és kedves; de midőn távoztak és Alan bucsuzott tőle, a többbiektől félre hivta s azt mondta neki: — Alan, igérd meg, hogy a születésem napján adott mulatságra eljösz. Oh, én tudom, hogy nem szereted a bálokat; hogy sokkal szivesebben zárkoznál a csontvázakkal s koponyákkal, orvosságos üvegekkel s a többi ezekhez hasonló borzalmakkal tellett szobádba; de kérlek, most az egyszer tedd meg a kedvemért és szakitsd el magadat ez érdekes gyüjteménytől s jöjj el!

— Minden bizonnyal el fogok jönni, ha te kivánod. Igérem, hogy eljövök és te ismersz és tudod, hogy igéretemet egész életemben soha sem szegem meg! — válaszolá Alan nyájasan, a leány lázas élénkségén és komoly hangján kissé meglepetve. Annyi tény, hogy csontvázaim és orvosságos üvegeim határozottan érdekesebbek előttem és jobb társaságot képeznek nekem, mint vendégeidnek a nagyobb része, de, ha te kivánod és igéred, egy tánczot feltartasz a számomra, ugy egy pár órára bizonyosan eljövök.

(Folytatása köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

József, Koleszár Sándor, Somodi István Szacsvay Dénes, Szvacsina Géza, dr. Csávásy Gyula dr. Farkas Lajos. Ferenczi Miklós, dr. Groisz Gusztáv, dr. Szabó Gyula, Losonczi János, Boros György, Sándor József, dr. Vályi Gábor, Kőváry Mihály, dr. Mály István, dr. Tutsek Sándor.

A következők egyforma, azaz 51 szavazatot kaptak: Dr. Csiky Viktor, Tamássy Sándor, Szabó Samu, dr. Török István és Szász Béla tvszbiró.

Ezekből 3 fog választattni a jövő közgyülésen.

II. Pénzügyi szakbizottságba megválasztattak:

Benigni Sámuel, Dorgó Albert, Merza Lajos, dr. Nagy Mór, Szathmáry Elek, Szvacsina Géza, br. Feilitsch Arthur, dr. Groisz Gusztáv, Trandafir Miklés, dr. Tutsek Sándor, Bak Lajos, Dávid Antal, Szőcs Géza, Kiss Sándor tanár, Boros György, Babos Sándor, Hatsek Antal, Reil Dániel, Szilágyi György, Tömösváry Miklós, Gámán Zsigmond, Hajós János.

51 egyforma szavazatot kapott: D. Deák József, Szepesy Lajos, ifj. Nagy János, Warga Dániel, Sigmond Dezső. — Ezek közül 3 fog választattni a jövő közgyülésen.

A III., A tanügyi bizottságba megválasztattak:

Biró Béla, Boros György, dr. Csiky Viktor, Ferencz József, dr. Finály Henrik, dr. Haller Károly, Páll István, dr. Szabó Gyula, Szász Gerő, dr. Török István, dr. Farkas Lajos, dr. Mály István, Szabó Sámuel, dr. Vajda Gyula, Nagy Lajos, dr. Nagy Mór, Kiss Sándor tanár, Sándor József, dr. Genersich Antal, Benel Ferencz, Ferenczi Ignácz, Gombos Ferencz, Hajós János, Ulár Pál és Szathmári Elek.

A IV. (rendészeti) szakbizottságba megválasztattak:

Haas János, Lászlóczky Sámuel, Reményik Lajos, Deák Pál, Széky Miklós, Perl József, Salamon Antal, Benel Ferencz, Ferenczi Ignácz, Kilin Miklós, Éjszaki Károly, dr. Veress Lajos, Biasini Sándor, Gombos Ferencz, Kiss Sándor gyáros, Matutsek József, Nagy Gábor, Palóczy Lajos, Pál János, Szilágyi György, Vécsey Sámuel, Vincze István.

51 (egyforma) szavazatot kapott: dr. Fischer Lajos, Magyary Mihály, dr. Mály István, Szacsvai Dénes, Grebe Henrik, Nedoroszték János, — Ezek közül 3 fog a jövő közgyülésen választattni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 29.

— **Báró Jósika Samu,** a király személye körüli miniszter s az erdélyi róm. kath. status világi elnöke Kolozsvárra érkezett s ma d. e. 10 órára az erdélyi róm. kath. status igazgató tanácsát értekezletre hivta össze.

— **Az „Itthon“**, irók, müvészek, hirlapirók, irodalom és müvészet-barátok köre holnap szerdán este 7 órakor összejövetelt tart a Bánffy-palota jobb oldalán levő helyiségben. Ez összejövetel alkalmával a bizottságok az e hét folyamán tett munkálataikat fogják előterjeszteni, miért is az „Itthon“ tagjait kéri teljes számmal megjelenni: az elnökség.

— **Krasznai Mihályné,** a nemzeti szinház kitünő müvésznője, miut részvéttel értesülünk, sulyosan beteg. A kolozsvári közönségnél széles körben nagy részvétet fog kelteni ez a szomoru hir, s mindenki esdve várja a kitünő müvésznő felgyógyulását.

— **Hófuvás.** Régi idő óta nem emlékszünk oly kellemetlen időre, mint tegnap az esti órákban volt. Sürü hódara esett melyet erős szél futt a járókelők arczába. Az erős hófuvások miatt a vonatok is mind késve érkeznek be. Aggódva, várjuk, hogy az utczák takaritásával mi fog történni Kolozsvárt. Mert ha véletlenül gyorsan időváltozás áll be s hirtelen fog olvadni, akkor olyan valóságos özönviz lesz városunkban, melyhez a multkori locs-pocs szinte semminek, majdnem kellemesnek fog feltünni emlékezetünkben.

— **Dal egy szeszélyes asszonyról.** Ha Csokonai hajdanában — rim kedvéért modjuk danában — megénekelte a szüz Dorottyát — minden agg szüznek bájos nagyanyját — irván róla — valjuk meg, hogy szörnyü kinba — hős költeményt alaxandrinba — miért nem énekelhetnék én im' ma — amikor elfog az isteni ihlet — arról, kit a dal megillet — Önről kedves Idő Nagysád, — irván ezt a szép makámát. — Tehát legyen — lantom pengjen — Mi szép Ön hermelin palástba — mivel a hó kiruházta! — Azonban most látom — kedves Nagysádom — Kemény fagyon hidegbe szélbe — városunkba alig hogy ér be — hermelin palástja ugyan megkopa — mi oka? — arcza derült mosolygó égbolt — a minő a nyár közepén volt — kalucsinos formás lábai pedig — hiába kerülgetik — bokáig járnak pocsétba — hólébe, sárba — a tél derekán januárba, — Majd elborul aggszüzi személye — fagygyal kövezi az utczát egy éjre — egy perczben keményen havaz — a másban olvadékony langy tavasz, — kérem nagysád ennyi szeszélytül — poétai dühöm leszédül — midőn makámámat bezárom — nem tudom, fagyon megyek-e haza avagy sáron?

— **A mensa academica** javára ujabban a következő adományok folytak be: Gyarmathy Zsigáné őnagysága ivén: Gyarmathy Zsigáné 5 frt, Gyarmathy Zsigmond 5 frt. Kalotaszegi takarék-pénztár 10 frt. Ugyancsak a mai postával kapta a bizottság a tordai takarék-pénztár 5 frtos adományát. Fogadják a szives adományozók a bizottság köszönetét.

— **Hollánder József** jónevü tánczmester, egy „Magyar vigadó“ nevü társas tánczot szerkesztett, melyet csütörtökön, jan. 31-én mutat be a kolozsvári nemzeti szinházban. A rendkivül csinos táncz a „Három testőr“ pinczeünnepélyébe lesz beleszőve és résztvesznek benne a szinházi kar ügyesebb tagjai.

— **Disznó-lövés.** Ily n télen, ilyen nagy hóba, — nem jár a vadász esze jóba, és mindig csak azon firtat, hogyan ejthetne egy nagy vadat. Történt pedig ez mostanában, — nem is olyan rég januárban — hogy pár hires vadász bukkanna — egy fekete szőrü nagy kanra. „Hopp, itt a vad, gyorsan fegyverre, — téritsétek csak erre, erre!“ Szegény bus ártán sejti a vészt, kit vész sejtelem ily hangra készt: „Röf, röf! Kegyelem emberek, óh — nem vagyok én egy rosz vad gyesznó. Szeliden turom itt a havat, ha volna alatta egy kis falat.“ — De ki hinne neki — nincsen olyan, — elő a puskát, puska roppan. Oh bus, bánatos kegyetlen óra, szelid ártán vére frecscsen a hóra. És állja körül a vadász sereg, de sorsán senki már nem kesereg. Ám egy vadásznak tátva a szája: „Tyüh, millomadta párája — Megálljanak kendtek nó, — Iszen ez nem vad gyesznó. Ujjával a disznó lábát megbökte: „Ehun ni, madzaggal van megkötve!“ A hires vadászok összenéznek, — de hogy mi lett tovább, nem szól arról ének.

— **A „kolozsi polgári dalkör“** f. év január hó 26-án a fürdő-vendéglő helyiségében saját alapja javára tánczczal egybekötött dalestélyt rendezett. A dalárda a választékosan összeállitott müsör ének-darabjait kellő szabatossággal adta elő, a miért a dalkör buzgó karmesterét, Botos Imrét teljes elismerés illeti, különösen a „Szózat“ és „Dankó Pista nótája“ cz. népdal egyveleg előadásával tüntette ki magát. Kitünő dicsérettel kell kiemelnem továbbá Sinczky Julia k. a. kedves czimbalom-játékát, mü-izléssel kiszemelt és csinosan eljátszott, majd vig, majd édes-bus dalaival szivünket kellemesen elringatta s lelkünket az élvezet honába varázsolta; a nagy hatást különben az is mutatja, hogy többször megujrázták. Nagy Sámuel találó hangszinezéssel előadott szavalata szintén tetszést aratott. Singer Matild — állami isk. növendéke — is ügyesen s szépen szavalt. Nem hagyhatom még emlités nélkül Buzeskó János helybeli fiatal kereskedőt, ki a szünóra alatt elmondott humoros pohárköszöntőivel általános zajos derültséget keltett. Különben a táncz Fárao fekete seregének vig zenéje mellett kivilágos viradtig tartott.

— **Eljegyzés.** Kócsi Géza gyalui gyógyszerész f. hó 23-án eljegyezte torboszlói Bereczky Gyuláné — volt zsibói főszolgabiró özvegyének — kedves leányát: Ágnest.

— **Lobkovitz Rezső herczeg házasága.** Lobkovitz Rezső herczeg, a VI-ik hadtest népszerü parancsnoka, a farsang végeztével bucsut mond a legényéletnek. A hadtestparacsnok február havában esküszik meg menyaszszonyával, özvegy Edelsheim-Gyulay bárónéval.

— **A veres himlő** járványszerüleg lépett fel Felvinczen az iskolás gyermekek között. Nagyban megnehezíti ez által az iskolás gyermekeknek tanórára való járását, miután a fertőzött háztól senkinek sem szabad az iskolában megjelenni. A növendékek $^1/_3$-a mulaszt e baj miatt. A járvány eddig még nem követelt áldozatot, általában enyhébb lefolyásu.

— **A Torda-Aranyosmegyei** ált. tanitótestület felvinczi fiókköre gyülést tart Sz.-Kocsárdon 1895. febr. 9-én az áll. isk. helyiségében.

— **Mükedvelői előadás** lesz a bánffy-hunyadi „Tigris“ vendéglő nagytermében, melylyel kapcsolatosan az ottani zene-önképzőkör is közremüködik, a zártkörü tánczestélyen.

— **Bravur-lovaglás.** Perczel József cs. és kir. kamarás, honvédhuszár-ezredes, Pápán állomásozó tisztikarával, — mint tudósitónk irja — a hét egyik délutánján P.-Gyimót (Pápa mellett) körül agarázott. A 4-ik hajtásnál, mely igen hosszu volt, és Géczy Kálmán százados vezetése mellett, csak Wimmer hadnagy s Kovács kadét vett részt benne majd szerencsétlenség történhetett volna, ha a sneidig lovasok nem segitenek magukon. Több akadály vétele után az agarak egy patakon át hajtatták a nyulat, (a patak, tisztek által megmérve, 7 méter széles volt, 6 méter széles és 1 és fél méter mély vizzel telve, melynek felszine felül be volt fagyva.) Géczy százados elsőnek ment az ároknak neki és a tulparttól egy méter távolban, lovával együtt a jég alá került, egypillanat és Wimmer lova ráugrik, lovasa a partra bukván, ntána pedig Kovács kadét, ki szintén igy járt. A százados eleinte a két ló közül alig tudott menekülni mivel a hátán feküdt és se neki se a többi tiszteknek, de a lovaknak se lett semmi baja. Maga Perczel ezredes is elismerőleg nyilatkozott a sneidig lovaglás felett, mert alig képzelhető, hogy száraz időben is az árkot tisztán át lehessen ugratni.

— **Szoczialista izgatások Szegeden.** Az Alföldön egy idő óta tervszerüleg lázitó szoczialisták néhánya Szegeden is szerencsét próbált. Az utóbbi napokban nagy titokban lázitó nyomtatványokat terjesztettek és előkészitettek egy szoczialista munkásgyülést, melyre a hatóságtól tegnapelőtt délutánra engedélyt kaptak. A rendőrség nagy éberségel kisérte az izgatók minden mozdulatát s szombaton este házkutatást tartva 500 darab lázitó nyomtatványt talált náluk, melyeknek terjesztése miatt Stetner Lajos lopásért többször büntetett órás, Ördög Mihály szabó és Császár János Budapestről kitiltott ismert szoczialista asztalos-segédet letartóztatták. Tegnap délelőtt körülbelül 500 munkás a városháza előtt fenyegető állást foglalva a letartóztattak szabadon bocsátását követelte. A rendőrség azonnal erélyesen közbelépett és a három főkolompost letartóztatta, mire a többiek nyugodtan szétoszlottak, még a városháza előtti térzenét sem zavarva, Egy szakasz huszár is kivonult, de már nem volt rájok szükség A délutáni gyülés teljes fiaskot vallott; két-háromszáz ember gyült egybe, többnyire gyermekek és kiváncsiak. A munkás viszonyokról és a szavazat jógról beszélt két szónokot jóformán meg sem hallgatták: a gyülés alig félóráig tartott és semmi határozatot sem hozott. A rendőrség erélyes közbelépése a néhány félrevezetett munkást is kijózanitotta. Különben Szeged szorgalmas higgadt gondolkozásu munkásnépében semmi hajlandóság sincs szoczialis tanok befogadására. A rendőrség minden intézkedést megtett és egy csapat katona is készenlétben volt. A szoczialis mozgalmoktól — a mostani csufos felsülés után — Szegeden többé egyáltalán tartani nem lehet.

— **A magvigécz.** Budapesten kedélyes kis történet játszodott le tegnap délelőtt a „Hungária“ szállodában. Ebben a szálodában lakik ugyanis mintegy 10—12 nap óta bizonyos R. nerü ur, egy ehrfurti magnagykereskedőnek az utazója. R. ur, a ki fényes üzleteket csinált a fővárosban, hogy, hogy nem, tegnap délelőtt egyszere csak beállitott kopottas ruhájában a szállodában állandóan lakással biró Vojnics István orsz. képviselőhöz, a kinek feltünő rövid bevezető beszéd után igen előnyős föltételek mellett magukot ajánlott megvételre. S az utazó már épen táskáját kereste, hogy a magmintákat megmutassa, a mikor hirtelen csak eszébe jutott, hogy bizony a táskát szobájában feledte. Izgatottságban hadonázva kapkodott ide-oda s ekkor Vojnics kédviselő abban a hiszemben, hogy R. ur nem is magokban, hanem holmi más dolgokban utazik, szintén izgatottan hadonázva, revolvere után nyult s azt fölkapva, R. urat távozásra kényszeritette. Hiába monta ekkor R. ur, hogy ő ilyen meg olyan derék ember, hogy ő is ott lakik a szálodában, nem használt semmit. Távoznia kellett, ugy a mint jött. Tanulság: Ne kináljon az ember szállódában magokat megvételre.

— **A legujabb katonai brutalitás.** A mult év szeptenberében lefolyt balassagyarmati hadgyakorlatok alkalmával történt, hogy egy tartalékos közlegény 38-ik gyalog ezred 11. században, Bordás András kun-szt.-miklósi iparos, utközben, Szendehely közelében kidölt és a századtól kissé elmaradva, megakarta vizzel tölteni a kulacsát, a miért a századosa lovagló pálczájával ugy fejbe ütötte, hogy a szegény ember — ki már amugy is végképen el volt gyengülve — az ut szélén levő árokba bukott. Potyondy főhadnagy erre odament melééje, és először a fülénél fogva kiránczigálta az árokból, aztán pedig kardjával össze-vissza vagdalta, ugy hogy a több helyt vérző embert végre be kellett szállitani a kórházba. Innét nehány hét mulva kieresztették ugyan, de azért bentartották a katonaságnál egészen ez évi január 8-áig, a mikor nagy nehezen hazaeresztették. Bordás családja ezalatt, kenyérkereső hiányban a legnagyobb nyomorban töltötte az egész telet. A hallatlan brutalitásnak következménye az, hogy Bordás most a kapott fejvágások következtében megőrült.

— **A Győztes japánok.** Hivatalos távirat jelenti: A japánok 20-án éjjel elfoglalták Yang-Tsang-Szent. A kinaiak10,009 emberrel 22-én reggel ismét megtámadták Hai-Tsenget, de délután 2 órakor vissza verettek és sulyos veszteségeket szenvedtek. 100 halottat hagytak a csatatéren. A japánok közül egy esett el és 18 megsebesült.

— **Szakál-háboru.** Nem a köztünk sétáló szeretetreméltó Szakál Antal nyug. rezcitátor-bátyánk miatt ütött ki ez a hábru, hanem a szakálak miatt, a párisi opera bálon, a hol nagy ridalmat okozott az a hir, hogy a Fekete hegy czimü uj operában az igazgatóság rendelete folytán le kell vetetniök a szakálukat. Képzelhetni, hogy a tisztelt kar férfi tagjait mennyire elkeseritette ezen rendelet. Valamennyien Homlés asszonyt, a primadonnát gyanusitották, s ugyancsak megeredt a szegény primadonna ellen a hajsza. A kar már a próbákon megkeseritette Holmés asszony életét s a kuliszákban ugyancsak elpletykáztak az ő csupasz képü ideáljai felett. Végül Homlés asszony is meghallotta a dolgot s erélyesen tiltakozott az ellen, mintha az ő inicziatiájára szándékoznék igazgatóság fenti rendeletet hozni. — Viszont az igazgató is kijelentette, hogy tekintettel a kar férfi személyzetének kérelmére, nem kivánja hogy azok leberetválják férfiasságuk büszkeségét. Most tehát szent a béke a párisi nagy opera primadonnája, igazgatója és kóristái között.

— **Müvelt szakácsné.** Elfogták Dvorzsák Alojza szakácsnét, a ki azzal volt vádolva, hogy gazdájától fehérnémüeket és könyveket lopott. A termetes konyhahölgy a tárgyaláson a következő módon védekezett:

Biró: Hogy jött az ön kufferjába Ibsen Nórája, Göethe Faustja, Shakspare Hamletje?

Vádlott: Kérem én nagyon szeretek olvasni és azért sok könyvet vásárolok.

Biró: Hát mondja meg nekem, ki volt Nóra?

Vádlott: (habozva) Ezt az egyet még nem olvastam.

Biró: No jó, hát mondja meg ki volt Hamlet?

Vádlott: Az kérem, nagy betyár volt, de ha van Isten az égben, akkor nem is viszi el szárazon. (Derültség.)

Biró: No már látom, hogy Hamletet sem olvasta. Hát mondja meg, mikép történhetett az, hogy valamenyi könyvön a gazdája neve van ráirva.

Vádlott: Kérem én nem csak olvasni szeretek, de irni is és véletlenül a gazdám nevét firkáltam oda.

Biró: De hisz, a gazdája neve bélyegzővel van a könyveken megörökitve.

Vádlott: Kérem biró ur, nem szeretek olyan sokat beszélni. Énnekem elég az én lelkiismeretem, a mely azt sugja, hogy Isten látja a lelkemet.

A biró e fényes bizonyiték daczára elitélte a könyvek és fehérnemüek barátnőjét 3 napi börtönre.

— **Hangulatos válópör.** Chicagóból a kábel érdekes válópörről hoz hirt. A milyen romantikus volt a házaspár megismerkedése, épp olyan prózai volt a vége. A regény ezelőtt tizenkét évvel kezdődött. Akkor telepedett le Detroitban A. L. White zongora hangoló. Zongorákat javitott a legelőkelőbb házakban s igy ismerkedett meg Hurley milliomos leányával. A csinos fiatalember egyelőre csak a zongorákat hangolta, de végül annyira hangulatba hozta a szép misst is, hogy az örök hüséget esküdött neki. A milliomokban duskáló szülők ugyan mód nélkül felháborodtak, mikor leányuk szerelméről értesültek, de végre mégsem maradt el az áldás, meg a dollár. A zongorahangolóból lett fiatal krözus márványpalotájában vett szállást. Ott élték át a mézesheteket s a boldogság teljes volt. Nemrégiben azonban megjelent az anyós és ajtót mutatott vejének. Az udvarias vő hajlandó volt feleségével a márvány palotából távozni, de a fiatal asszony nem volt hajlandó férjét követni. Erre aztán megindált a válópör. A szép milliomos leány megmaradt szülei hajlékában. White ur pedig visszatért régi mesterségéhez s bár lehangoltan, de teljes odaadással folytatja mesterségét: hangolja a zongorákat.

Szerkesztőségi üzenetek.

S. E.-nek. 1. Az „Itthon estéje“ február vége felé lesz 2. A lady patronessek és protektorok névsorát legközelebb közölni fogjuk 3. Az „Itthon“ minden szerdán tart összejövetelt a Bánffy-palota jobb oldalán lévő helyiségében; a mult szerdán is tartott és holnap is tartani fog. Ha eljön, az „Itthon“ nagyon fog rajta örülni.

Kaczérnak. A legáldatlanabb rajongás mindenesetre kaczér nőkért zajongani; mert minden egyebet el lehet ezzel a rajongással érni, csak viszonszerelmet gyujteni nem. A kaczér nők u. i. maguk ismerik legjobban jellemüknek értéktelen ürességet, s hogyan tudnának becsülni oly férfiut, a ki oly üres értéktelen nőkért tud rajongni, mint saját maguk.

IRODALOM.

Az 1848—49-iki magyar szabadságharcz története. Irta Garcza György. Kiadta (Lampel R.) Wodianer F. és Fiai könyvkereskedő czég, Budapesten. Még nincs egy éve, hogy Wodianer F. és Fiai könyvkereskedő czég egy oly füzetes munkát inditott, melynek szükségét a magyar közönség már régen érezte s amely irodalmunknak egy nagy hézagát volt hivatva betölteni. Értjük az 1848—49-iki magyar szabadságharcz történetét, melynek első füzete 1893. november közepén jelent meg, s amelyből most már az egész első kötet, tehát a munkának felerésze fekszik előttünk. Átlapozva ez érdekes kötetet, valóban elmondhatjuk, hogy a szerző: Garcza György ismert nevü irótársunk, mint pedig a kiadó czég lelkiismeretesen beváltották igéretüket. A szöveg ritka tárgyilagossággal adja elő ama dicsőséges korszak történetét, melynek hallatára ma is megdobban minden magyar ember szive; világosan, áttekinthetően csoportositja az óriási anyagot, s mig egyfelől gondosan felhasználja az összes forrásokat, e mellett számos eddig ismeretlen adatot hoz felszinre. Ezek mellett a munka oly tiszta zamatos magyarsággal van irva annyira élénk, eleven, hogy olvasván azt, ugy tetszik, mintha egy érdekfeszitő regény feküdne előttünk. A kiadó czég a munka illusztrálása tekintetében végzett igazán dicséretes dolgot. Már emlitettük, hogy e részben Kreith Béla grófot a fővárosi 1848—49-iki ereklye-muzeum és képtár tulajdonosát bizta meg azzal, hogy állitsa össze a szapadságharczra vonatkozó egykoru képeket. Kreith gróf megbizatásának az ügyhöz méltó buzgalommal felelt meg és a czégnek a még sehol nem reprodukált illusztrácziókat igazán nagy számát bocsátotta rendelkezésre. Csak igy volt lehetséges, hogy a Garcza-féle munka közölje a szabadságharcz összes főbb szereplőinek hiteles arczképét, valamennyi nevezetesebb csata rajzát, a szabadságharcz okmányainak és proklamáczionak hü másolatát és végre szines képekben mutassa be ugy a magyar nemzetőrségnek, mint az ellenünk harczolt osztrák és orosz hadseregnek egyenruháit és felszereléseit. De ezenkivül nemcsak magánosok birtokában levő emléktárgyakból mutat be igen sokat, hanem Kreith gróf utján azt is kieszközölte hogy a bécsi csász. udvari könyvár igazgatósága a magyar szabadságharczra vonatkozó gyüjteményének nevezetesebb példányait szintén átengedje a munka számára. Csak a szerző és a kiadó czég ez együttes tevékenységével volt elérhető, hogy aránylag rövid idő alatt oly nagybecsü munkával gazdagodott irodalmunk. Ez uton olyan könyv létesült, melynek még a külföldi irodalomban is vajmi kevés párja akad, s melyről igazán elmondjuk, hogy egyetlen magyar ember könyvtárából sem volna szabad hiányoznia. A kiadó czég a most elkészült első kötethez rendkivül diszes bekötési táblákat is készittetett, melyeken Zalának budai honvédszobra hü dombornyomatban van redukálva. E táblába kötve immár diszkötésben 7 frtért esetleg havi 1 frtos részletfizetésre is kapható a bekötési tábla az I. kötethez külön 1 frt 20 kr, a munka folytatása pedig 30 krajczáros füzetekben rendelhető meg kiadó czégnél (Wodianer F. és fia, Budapest, Andrássy-ut 21.)

„Sibilla“ regény, irta Mrs. Alexander Az angol iróknak meg kell hagyni, hogy érdekfeszitően tudnak irni. Megkapják az olvasót és magukkal viszik a meseszövés bonyodalmán végig, hogy az ember meg sem tud tőlük válni, mig a hős és a hősnőt el nem juttatták szerencsésen révbe. Ezekhez az érdekfeszitő irókhoz tartozik Mrs. Alexander, a kinek azonfelül az is az érdeme, hogy a jó mesén kivül még jól jellemez is és stilje olyan tiszta és átlátszó, hogy a legkiválóbb mesterekével versenyez. A mellett „Sibilla“ mint társadalmi regény is kiváló, hü képét adván az angol társadalom legujabb fejlődésének. A diszesen kiállitott három kötetes regény Singer és Wolfner kiadásában jelent meg és csinos vászonkötésben kapható 1 frt 50 krajczárért.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

Országgyülés.

Budapest, jan. 28.

A képviselőház mai ülésén Hévizi János hangsulyozta, hogy az államnak gondoskodni kellene arról, hogy a **magyar nyelv mindenütt respektáltassék.**

Gondoskodni kellene továbbá arról is, hogy az oktatás nemzetivé tétessék.

Szakszerüen beszélt azután az oktatás minden részletéről.

Végül az egyház politikáról mondá: a megalkuvás helyes, de tudni kell a háznak hogy mikép alkudtak.

A költségvetést elfogadta.

Berzeviczy a népoktatás revisiója mellett beszélt és részletesen sorolta fel a hiányokat.

Batthányi Tivadar beszéde után, Szilágyi Dezső elnök a ház napirendjét állapitotta meg, mely szerint a kultuszminiszteri tárcza vitája után az indemnyti, az ujonczmegajánlás és a honvédelmi tárcza vitája következik.

A franczia kormány.

Páris, jan. 29.

A Ribot-kormány tegnap mutatkozott be a kamarában.

Előbb felolvasták Faure Felix, köztársasági elnök üzenetét, melyet kelyesléssel fogadtak.

Goblet volt miniszterelnök heves támadásokkal illeti a kormányt. Brisson elnök többször rendreutasitotta.

Ribot miniszterelnök válasza után a ház a kormánynak bizalmat szavazott.

Egy érdekes kereskedő.

A napokban egy körlevelet hordoztak a kereskedők körében, a melynek tartalma tudatja, hogy a Veisz József czég mely 23 óv óta áll fenn, a mai napon megszünt, és utódjául Vég Lajos fiatal kereskedőtt ajánlja a nagy közönség pártfogásába.

Ezt a rövid körlevelet a kereskedő világ tudomásul szokta venni, vagy egyszerüen ad acta teszi.

Én azonban nem teszem ez alkalommal ad akta, mert ez nékem sok kedves emléket idézett szemeim elé, a mire mindig szivesen gondolok vissza és remélem nem lesz érdektelen, ha Veisz József negyedszázados multjáról egyetmást elmondok.

1870-ben, mielőtt még kénytelen volt az öreg Folly Mihálynál az üzletvezetői állást oda-

Folytatás a tuloldalon.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hagyni és fölcserélni az önállósággal, ismerkedtem meg Veisz Józseffel, — még pedig olyan formán, hogy egy alkalommal atyám kiséretében fölkerestem és mint ha csak most látnám, mint emelkedik föl az irósztala mellől egy sugár magas szőke fiatal ember, és egyet rántva a májszinü és meggyszinü piros zsinórral diszitett nadrágján, felém közeledett és azt kérdi tőlem, hogy volna kedvem a boltos mesterségre menni? — én minden habozás nélkül reá vágtam, hogy igen.

De alig, hogy az iskolai év eltölt és az ő szives ajánlata folytán az öreg Folly a kereskedésébe tanulónak felfogadott, ez alatt nagyot fordult a világ kereke, mert Veisz József 1871-ben a Szentjánosi Ferencz-féle üzletet átvette és igy nagyon kurta ideig lehettünk együtt, inkább csak mint vendég látogatott oda az öreg „Folly bácsihoz“, hogy segitse őt a munkában, a mig az ő állása egy másik üzletvezetővel be lesz töltve.

Jöttek is ezután az üzletvezetők egyremásra, de sehogy sem tudott egy kedvére való embert találni, hogy Veisz Józsefnek méltó utódja lehessen.

Különösen az öreg Magyary Mihálynak, Kolozsvár városa akkori gazdasági tanácsosának, ki igen gyakran fordult meg a Folly boltjában, panaszolta el mindegyre, hogy Veisz Józsefet nem tudja pótolni senki.

Ebbe annyira beleélte magát, hogy még az ő kedves „druszája“ sem tudta megvigasztalni, és elhatározta, hogy az üzlettől végképpen megválik.

Ugy is történt. 1875-ben az üzletet Bokross Ádámnak eladta, de nem sokáig élvezhette a nyugelomba vonulását, mert 1876-ban már meghalt.

Veisz József a közügyek terén való működésével már segéd korában is feltünt az ő munkásságával. Többek között ő volt abban az időben a kereskedő ifjuságnak a Dekánja, mindenféle panasszal vagy sérelemmel, hozzá fordultak bizalmasan és az ő megszokott szerénységével és tapintatos fellépésével annyira tudta az ifjuságot befolyásolni, hogy komolyabb összeütközésre soha sem került a dolog.

Veisz József alakitotta volt abban az időben a kereskedők társalkodó körét. A helyiség a Nemzeti Szállodában volt és több szobából állott, Az akkor még alig egy nehány kötetből álló könyvtárt mindig szaporitani igyekezett, még pedig olyan formán, hogy a könyvtár gyarapitására bált és majálisokat rendezett, melyeknek az élén mindig ő állott, és az ő széles körü ismeretségével olyan eredményeket is tudott elérni, hogy például a külföldi czégeknek elküldött meghivók, soha sem maradtak „nyomatékos“ válasz nélkül és igy egy bál alkalmával csak a felülfizetésekből tekintélyes összeg jött be.

Ennek az igy megteremtett tőkének köszönhetik nagyrészt a kereskedők és kereskedő ifjak hogy ma már az ujabb kor kivánalmaknak megfelelő társulati helyiséggel és egy első rangu könyvtárral rendelkeznek.

Ő volt a kereskedők korodájának is egyik megteremtője és mai napig is támogatója.

Nem csekély fáradságába került a kereskedő társulat által fentartott tanoncz iskola iránt is állandó és élénk érdeklődést kelteni.

Mind a „kolozsvári kiváltságolt kereskedő társulat“ jelenlegi elnöke mindig oda törekszik, hogy kartácsainak az érdekeit soha szem elől ne tévessze.

Veisz József az ő veleszületett szerénységét mai napig is annyira megtudta tartani, hogy például a 25 esztendős önállóságát 23-ra szállitotta le, csak azért nehogy az ő kartársai és tisztelői egy kis meglepetésbe részesitsék, hogy megörizte 25 éves szeplőtlen önállóságát.

Ez is fényesen bizonyitja, hogy mennyire nem szereti a külsőségeket, hanem mintegy láthatatlan kéz folytatta áldásos munkáját.

Veisz József mind a kolozsvári kereskedelmi bank igazgatója, ugy is mind a kereskedő társulat elnöke s. a. t. egyaránt kiérdemelte a közönség becsülését.

Galambodi.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kolozsvárt, 1895. szerda, január hó 30-án

112. sz. páros bérletben:

SZÓKIMONDÓ ASSZONYSÁG.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.*)

Válasz

a „mű-vaj marha faggyuból“ czimü és becses lapjában f. hó 23-án közzétett czikkelyére.

Budapest, jan. 26.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

B. lapjának f. hó 23-ik számában „Mü vaj marha faggyuból“ jeligés czikk jelent meg, mely czikkből inkább a komikum, mint a rossz akarat hathatósan nyilvánul, a miért is kérem, sziveskedjék b. lapjában a dolgot magyar igazságszerető érzelménél fogva a következőkkel helyreigazitani.

A müvelt világ u. m. a franczia, angol, holland, svéd, norvég, dán és utolsó sorban a „német“ már évek hosszu során felismerte, hogy az ugynevezett „művaj“ gyártása, mely megnevezés a czikket korántsem illeti meg, mivel csakis „margarine-vaj“ czimen lesz a kereskedelembe bocsájtva, az emberiség minden rétegeiben nagy szerepre van hivatva, ugy, hogy ezen uj iparág fent nevezett országokban minden előitélet nélkül meghonosult. Nevezett czikk, melynek feltalálója III. Napoleon kezdeményezésére, a hirneves franczia vegyész, Mége-Mourier volt, nagy szerepet játszik, fent nevezett országok közgadasági viszonyaiban is, mivel gyártása által, oly e czikkhez tartozó nyersanyagok tettek jó árra szert, melyek előbb majdnem értékvesztettek voltak. Értem alatta első sorban a marha vesezsirját, mely czikk a margarine gyártásánál első helyet foglal el, másodsorban a friss teljes tejet és édes tejfelt, mely czikkek a margarine gyártásánal szintén fő alkatrészek gyanánt szerepelnek. Nem látok tehát a margarine vaj gyártásánál semmiféle disznóságot, mely a jó izlést egy cseppet is sértené, sőt ellenkezőleg, mindenkinek jogában áll a bécsi gyárban meggyőződést szerezni arról, hogy a margarine-vaj legalább is olyan tisztán, ha nem tisztábban készül mint az irósvaj.

Térjünk vissza a margarine-vaj alkatrészeire. Mint fent emlitém, a margarine a leölt marhának, melynek husát mindennap élvezzük, frissen kivett és kiolvasztott vesezsirjából, teljes tej és édes tejfel vegyitésével köpülés utján készül.

Abszurd a ma állitás, hogy lózsir jönne hozzá, miután a leőlt marha frissen kivett vesezsirját, is csak többszöri kiválogatás után lehet a margarine-vaj gyártásához felhasználni, mivel egy darabka más zsir, nagy mennyiségü vajat képes teljesen elrontani. Ha tekintetbe vesszük, hogy az irósvaj sem más, mint a tejben emulgált vesezsir, ugy minden józan gondolkozásu ember belátandja, hogy a margarine-vaj, mint az irósvajjal azonos alkatrészekkel biró tárgy minden előitélet nélkül mindenkinek fontos élelmiczikkül szolgálhat. — Igaz ugyan, hogy az irósvajnak versenyt csinál, de ha nem létezne, ugy Magyarhonunkban sem kapnának 2—2½ frton alul 1 klgr. irósvajat, mivel mindenki könnyen kiszámithatja, hogy ha 100 liter tejből 4 kilogr. vaj kerül ki, ugy vajtermelőink a nagyban vajkészités ürügye mellett ugy a tej, mint a vaj árakat tetemesen felemelnék!

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Bizonyára kérdezni fogja, mi közünk nekünk a „nimet“, vagy más országok közgazdasági viszonyaihoz, minket a mi közgazdasági viszonyaink érdekelnek.

Erre is megfelelek. Ha vesszük, ugy a margarine-vaj, ha Bécsben is készül, teljesen belföldi gyártmány, mivel a hozzá tartozó nyersanyagok kizárólag Magyarhonunkból szereztetnek be. A marha tőlünk kerül Bécsbe és e czikk gyártását és jó minőségben való előállitását nagyban megkönnyiti Magyarhonunkból származó marháknak kitünő vesezsirja, azonkivül a gyártáshoz szükséges tej, kocsirakományonként lesz jó árak mellett a Pozsony-, Sopron-, Moson stb. megyékből beszerezve, mely tény csakis közgazdaságunk emelésére szolgál.

Azonkivül már Pesten is három gyár létezik, mely a nyers-margarin (vesezsir) előállitását üzi, hogy azután az e czikkben szükölködő külföldet, mint a német, holland, dán stb. piaczokat kocsirakományonkénti kiküldéssel jó árak letétele mellett kisegitse. Megint egy momentum közgazdaságunk fejlesztésére!

Engedje meg mélyen tisztelt szerkesztő ur, hogy czikkelyemet ama öntudattal befejezem, hogy felvilágositásaimmal jó szólgálatot teszek a consumáló, nagy közönségnek és ama reménynek adok kifejezést, hogy a margarine-vaj ellenei, leteszik a fegyvert ellenünk, ugy mint annak idején a répaczukor, magyar cognac, Franck-kávé stb. ellenei tették!

Kérjük Moll-féle margarine-vajat!

Kiváló nagyrabecsüléssel

Adler Reinhold,
mint a „Julius Moll & Co. bécsi gyáros czég magyarországi vezérképviselője.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Sz. **627**—1895. tlkv. 69. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Duha Ferencz végrehajtatónak Harsányi János s neje Korusán Anna végrehajtást szenvedők elleni 1000 forint tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a fenti végrehajtást szenvedők tulajdonául felvett kolozsvári 65. tjkvbeni A † 1. rsz. 1601., 1602. helyr. számu birtokra az árverést 1427 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi márczius hó 4-ik napján délelőtti 10 órakor** ezen kir. telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kolozsvártt, 1895. évi január hó 25-ik napján.

Dr. SZENTKIRÁLYI GYULA,
kir. törvényszéki biró.

Sz. **3534**—1894. tlkvi. 66. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A sz.-kereszturi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a sz.-kereszturi Székelyegyleti első takarékpénztár fiók végrehajtatónak Ifj. Murza Tamás végrehajtást szenvedő elleni 95 frt tőke követelés és járul. iránti végrehajtási ügyében a sz.-kereszturi kir. járásbiróság területén levő, magyar-hidegkuti 38. sz. tjkvben A I. 1. rsz. 148., 150 hrszra 173 frt, 2. rsz. 164. hrszra 7 frt, 4. rsz. 210. hrszra 10 frt, 5. rsz. 277/2. hrszra 23 frt, 6. rsz. 374/1. hrszra 6 frt, 7. rsz. 429/1. hrszra 9 frt, 8. rsz. 429/4. hrszra 9 frt, 9. rsz. 451/2. hrszra 2 frt, 10. rsz. 460/2. hrszra 2 frt, 11. rsz. 514. hrszra 3 frt, 12. rsz. 691/2. hrszra 2 frt, 13. rsz. 707/1. hrszra 9 frt, 14. rsz. 724/1. hrszra 6 frt, 16. rsz. 725/1. hrszra. 3 frt, 16. rsz. 730/1, 740/1. hrszra 20 frt, 17. rsz. 767. hrszra 4 frt, 18. rsz. 775, 778. hrszra 6 frt, 19. rsz. 807/1. hrszra 5 frt, 20. rsz. 888/2, 889. hrszra 4 frt, 21. rsz. 901/1. hrszra 31 frt, 22. rsz. 906/1. hrszra 8 frt, 23. rsz. 947/2. hrszra 13 frt, 24. rsz. 971/1. hrszra 1 frt, 25. rsz 971/3. hrszra 1 frt, az 1881. évi 60. t.-cz. a.) pontja alapján az árverést 357 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1895. évi márczius hó 20-ik napján délelőtt 8 órakor** Magyar-Hidegkuton megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Sz.-Kereszturon, 1894. évi november hó 9. napján.

CSERESNYÉS,
kir. aljbiró.

„ZÖLDFA-VENDÉGLŐ“

KOLOZSVÁRT

folyó évi április hó 1-től kezdve

három, esetleg **több évre bérbe kiadó.**

Értekezhetni lehet személyesen vagy levél által a tulajdodonossal **Kolozs-Borsán.**

22. (3—4) JÓNÁS BÁLINT,
ev. ref. lelkész.

Elköltözködés miatt

eladó borok vannak.

Kitünő **szász-vesszősi** termésü **(Misselsdorf)**
Kis-Küküllőmegye)
220 hectoliter 1894. évbeli és 35 hectoliter 1893. évbeli

finom vegyes (ringató.)

Értekezhetni lehet **Szász-Vesszősön Bedőházy Pál** gazdatiszttel, vagy **Schlosser János** földbirtokossal, — posta **Küküllővár.** 43. (2—3)

---

magy. leszámitoló és pénzváltóbank

erdélyrészi fiókosztálya,

Kolozsvárt, Belközép-utcza 8.

Foglalkozik minden **bankszakmába** vágó müvelettel:

elfogad betéteket

takarékkönyvecskékre vagy folyó-számlára (Giro contó.)

Leszámitol váltókat,

sorsolt értékpapirokat, nyereményeket.

Kölcsönt nyujt értékpapirokra.

Folyószámla-hitelt engedélyez értékpapir fedezet mellett, mindenkor a pénzpiacz viszonyaihoz alkalmazott **előnyös kamatot számitva.**

Az intézet különös sulyt fektet a következő üzletágakra:

Külföldi utalványok (Cheques) eladása és vétele, minden bankpiaczra napi árfolyam szerint.

Értékpapirok, érczpénzek és **külföldi pénznemek** vétele és eladása, a budapesti tőzsde napi jegyzései szerint.

Tőzsdei megbizások kivitelen.

Szelvények dijmentes beváltása.

Sorsjegyek ingyen u'ánnézetnek

71. (1—3)

A SZEKELYFOLDI ASVANYVIZEK PARATLANJA!

„RÉPÁTI“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz,

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkivül dús, főleg kötött szénsav tartalma és kellemes ize folytán, **ritkitja párját a kontinensen.**

Első rangu gyógyital

emésztési és **vizelleti nehézségeknél, vese- és gyomorbajokban,** gyuladásos **hólyag- és köszvényes bántalmak** ellen stb.

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgő borviz!

Mint a **belszervezet betegségei ellen legkellemesebb** és **leghatásosabb** s egyszersmind **legolcsóbb gyógyitó szert,** ugy is mint **páratlan élvezeti italt** a **„répáti“ ásványvizet minden czéltudatos elfogulatlan ivónak** rendes használatára **lelkiismerettel ajánlhatom.**

Mindig friss töltésben kapható **Kolozsvárt** főraktáron:

Segesváry és Társai uraknál,

az ásványviz-kereskedésekben és minden jelesebb vendéglőben.

Tisztelettel a gyógyforrás kezelője:

667. (59—*) **GYÖRGY JÓZSEF,**
[Háromszékmegye.] **Bodokon.** [Háromszékmegye.]

Pfau's Quarnero Brandy

Jobb és egészségesebb még a franczia Cognacnál is.

Kolozsvárt kapható:

Burger Frigyesnél (főtér.)

70. (1—2)

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.